

04-05-2018

HISTORIEJAAR 1568

Dit jaar is het 450 jaar geleden dat de Tachtigjarige Oorlog begon, die uiteindelijk heeft geleid tot een zelfstandig Nederland. Niet zo bekend is dat onze streek, en in het bijzonder ook de voorlopers van de Protestantse gemeenten van Urmond en Grevenbicht, bij dat begin van de opstand tegen Spanje een belangrijke rol hebben gespeeld.

In die tijd waren er Protestantse kernen aan beide zijden van de Maas rond Stein, Urmond, Born, Bicht (Grevenbicht/Obbicht), Stokkem, Rekem en Leut. Een samenwerkingsverband van de burgerlijke gemeenten Stein en Sittard-Geleen aan de Nederlandse kant, en Maasmechelen en Dilsen-Stokkem aan de Belgische kant, met de heemkundeverenigingen van de plaatsen binnen de streek gaat dit jaar in het bijzonder twee gebeurtenissen van 1568 herdenken, nl. de onthoofding op last van de Spaanse koning Filips II van Diederik en Gijsbert van Bronckhorst-Batenburg, zonen van Herman van Bronckhorst-Batenburg, heer van Stein, en voorvechters van de vrijheid van godsdienst, en de Maasveldtocht van Willem van Oranje met zijn leger, met de beroemde overtocht van de Maas bij Obbicht met de hulp van Karel van Bronckhorst-Batenburg, heer van Obbicht en broer van Diederik en Gijsbert.

Op dit moment loopt er in Stein al een interessante tentoonstelling over dat begin van de Tachtigjarige Oorlog in onze streek. Het Archeologiemuseum aan de Hoppenkampstraat 14-A aldaar, met het bekende Bandkeramiekersgraf op de originele plaats, is onlangs uitgebreid tot een breder erfgoedmuseum en herbergt dit jaar deze tentoonstelling. Deze is geopend op maandag, woensdag, vrijdag en zaterdag, steeds van 13-16 uur. Later in het jaar zijn nog o.a. een autotocht en een fietstocht langs de betreffende punten gepland, en ook de jaarlijkse wandeltocht 'Maastrek' zal in hetzelfde teken staan.

Parallel aan het Historiejaar 1568 houdt de historicus Guus Janssen op 19-04-2018 om 20.00 uur in de Protestantse kerk te Grevenbicht een lezing over het Protestantisme in het Gulikse gebied aan de Maas (Grevenbicht, Sittard, Urmond) in de woelige periode vanaf ca 1520 tot 1672, het jaar waarin de vaak felle confessionele strijd beslecht werd met het Religionsvergleich (Gulikse godsdienstvrede).

De entree is -4,- (Vrienden Kerkje -2,-). Informatie over de activiteiten rond het Historiejaar 1568 vindt u op www.maasvallei1568.nl. Daar kunt u ook het speciale herdenkingsbier bestellen en/of de bijzondere drie-orige kruik uit die tijd, die te zien is op schilderijen van Breughel en speciaal voor deze gelegenheid weer wordt gemaakt.

Wim Hoogstraten

Monica Bosman/Monica Bosman, 04-05-2018

Bron: historisch archief van www.protestants-sittard.nl,
Nieuwsid: 2944, Subitem: 158.

04-05-2018

EEN VERRASSING OF EEN KLEIN WONDER ??? door Henk Wessels

De tijd vliegt en glipt door je vingers, zeker wanneer je een datum zoekt waarop je aan een klus of taak begon. Dat overkwam me afgelopen week toen ik probeerde terug te gaan naar het moment waarop ik van Fokke Dijkstra de taak als archivaris overnam. Gelukkig staat tegenwoordig alles in de computer en kun je zien op welke datum een document is aangemaakt. Het bleek april 2013 te zijn, dus nu 5 jaar geleden.

Af en toe heb ik wel eens een kort verslag geschreven over mijn ervaringen, die meestal gekoppeld waren aan een gebeurtenis, een vondst of een verzoek om persoonlijke gegevens van oud gemeenteleden te achterhalen. Vooral wanneer mensen gaan verhuizen of door persoonlijke omstandigheden gaan opruimen kom je zaken tegen die je kunt opbergen in het kerkarchief. Zo kreeg ik een week of twee geleden een rondzendbrief uit 1978 van Lydia Zwierzanski. Hierin werd melding gemaakt van de geboorte van hun zoon. Zoonlief zelf wist niet zo goed wat hij er mee moest en Lydia vond zomaar vernietigen wat al te drastisch. Dus vroeg ze of ik er iets mee kon? Om een lang verhaal kort(er) te maken; de betreffende rondzendbrief zat al in het archief, maar in die brief stond ook de overstap vermeld van de dochter van familie Bronwasser van zondagschool naar Jongerenkerk. 'Toevallig' ontmoette ik hen op de koffiemiddag voor ouderen en zij gingen na afloop van deze gezellige en zinvolle middag met een voor hen waardevol document naar huis. Zo zie je, dat iemand blij maken ook in een klein hoekje zit.

Maar hiermee is mijn verhaal niet af, want in het archief staat ook nog een aantal boeken (die nog steeds niet echt gearhiveerd zijn), waaronder een oude bijbel, die door een val beschadigd was. Met deze bijbel ben ik zeker anderhalf jaar geleden naar Hennie Prins gestapt, die al jaren restaureert. Het had geen haast en ik vergat het zelfs.

In september 2017 kreeg ik van een oud klasgenoot van de Kweekschool (1959 - 1964) weer een bijbel die meer dan 100 jaar oud is en die ook aan een opknapbeurt toe was; ook deze verhuisde naar Hennie Prins. Afgelopen zondag (8 april) kreeg ik beide exemplaren van haar keurig hersteld terug (waarvoor hulde en dank) en wat bleek &&. beide exemplaren waren identiek hetzelfde.

Zelfs ontbrak aan beide bijbels de bovenste sluiting. Hiermee lijkt mijn verhaal klaar, als ik niet nieuwsgierig geworden zou zijn. Dit kan toch geen toeval zijn en waarom is er een exemplaar terechtgekomen in de Gruizenkerk en de tweede bij mijn oud klasgenoot? Ik zie haar volgende week en zal daar ik elk geval naar vragen. Anderzijds zijn er misschien nog gemeenteleden die me verder kunnen helpen en kan ik zelf eens gaan snuffelen in het archief. Mocht er meer nieuws zijn dan meld ik me weer. Een eerste hulpmiddel is de tekst op het eerste binnenblad van beide bijbels waarop in sierlijk handschrift staat:

Ter Gedachtenis aan den Weledel Geb. Heer A. Muller, overleden den 25 September 1912, in leven Ouderling der Hervormde Gemeente te Sittard.

Monica Bosman/Monica Bosman, 04-05-2018

Bron: historisch archief van www.protestants-sittard.nl,
Nieuwsid: 2946, Subitem: 158.